

A 2018/5. számból kimaradt cikket most közöljük.

Gyorsan terjed, helyenként
tömeges a mezei aszat
FOTÓ | FARKAS SÁNDOR

virágzás feltételeit teremtik meg a százsorszépnek. Szinte mindenütt találkozhatunk vele, ároksszéleken, réteken, legelőkön, elárvult futballpályák gyepében, parkokban egyaránt előfordul. Az előbbi két rokonához hasonlóan fészkesvirágzatú, a virágzatokban azonban a csöves virágok peremén nyelves virágok is találhatóak. A nyelves virágok pártája fehér vagy rózsaszínbe hajló, csúcsuk piros is lehet. A csöves virágok színe viszont sárga.

a százsorszép véryomáscsökkentő hatása is beigazolódott

Lomblevelei lapátszerűek, fordított tojásdadok, tölevélrózsában állnak, szélük finoman csipkés. A fészkes virágzat egyesével egy tőkocsány végén ül. A tőkocsány rövid, ritkán éri el a tíz centimétert. Gyógynövényként is ismert, szárított virágzatát egykor a népi gyógyászatban használták. Teát készítettek belőle, nyálkaoldónak, vizelethajtónak használták. Véryomáscsökkentő hatása is beigazolódott.

A fészkesvirágzatúak közül a „téli gyomok” sorából nem hagyható ki a közönséges aggófü. Egyéves növény, ám a tavasszal kiszórt magok ősszel rendszerint már kikelnek, és ebben az esetben a növény áttelel. Az ősszel megjelenő tövek hamarosan ki is nyílnak, és fagyban-hóban virágznak.

Szára rendszerint felemelkedő, ha elég helye van, szélesen bokrosodik. Lomblevelei szálasak, szárnyasan-öblösen hasogatottak, kissé húsosak. Fészkesvirágai hengeresek, fél centiméter átmérőjűek, egy-két centiméter hosszúak, bennük csak halványárga, csöves virágok találhatóak. Elsősorban kertekben, gyümölcsösökben és szőlőkben fordul elő.

Hasonló életciklusú kutyatejféle gyomnövényünk a *napraforgó kutyatej* is. Egyéves növény, tavasszal nyílik, ám a megérett, kihulló magok már ősszel kikelhetnek, ha néhány napos erősebb lehűlés szakította meg az őszet. Tíz-harminc centiméter magasra nő a szára felálló, ágas. Lomblevelei visszás tojásdadok, szélesebbek. Virágai összetett bogernyőben állnak, színük sárgászöld. Vetésekben, kertekben, szántókon, bolygatott gyepekben jelenik meg, az egész országban elterjedt, de sehol sem tömeges.

A cikk képanyaga a 2018/5. szám 52. oldalán jelent meg.

Ősz végi gyomok

ÍRTA | DR. SZERÉNYI GÁBOR

Az utóbbi évek hosszúra nyúló, decemberig, vagy január elejéig tartó, késő őszi megfelelőségi időjárása a gyomnövények virágzási idejére is hatott. Ebben számottevő szerepe van annak, hogy széles ökológiai toleranciát mutatnak. Vannak fajok, amelyeknek egyértelműen megnyúlt a virágzási idejük, és kopottabban bár, de még novemberben-decemberben is ott virítanak az árokpartokon, az utak szegélyén, a szőlőkben és a kertekben.

Az is a változás, az alkalmazkodás jele, hogy az évelők között egyre gyakoribb a másodvirágzás. A kora tavasziak közül pedig jó néhánynak elég, ha csak néhány hűvösebb őszi nap van, mert azt követően nyomban kihajtanak a kiszórt magok, és rövid időn belül már késő őszi virágot hoznak.

Megnyúlt a virágzási ideje például az *útszéli bogáncsnak*. Gyakran még novemberben-decemberben (sőt, tavaly még januárban) is találhattunk virágzó példányokat. A növény erő-

teljes, akár másfél méter magasra is megnő. Szára erős, csúcsán mindig több, rövid kocsányú fészkes van. Lomblevelei szárnyasan tagoltak, mélyen hasogatottak, szélükön erőteljes, 2-4 milliméter hosszú tövisekkel. Fészkes virágzatában csak csöves virágok ülnek, színük mély lilás-rózsaszín. Bolygatott, száraz gyepekben, utak mentén, legelőkön találkozhatunk vele.

Hasonlóan megnyúlt a virágzási ideje a közeli rokon *mezei aszatnak* is. Méretében nem marad el az útszéli bogáncs mögött, ugyancsak fészkesvirágzatú és a fészkeket szintén csak csöves virágok építik fel. Különség azonban, hogy lomblevelei karéjosak, a széleiken levő tövisek sokkal rövidebbek, azonban annál kellemetlenebbül teszik szúróssá az egész növényt. A virágok pártája öt pirosas-mélyrózsaszín pimpóra hasadt. Földfelszín alatti szára tarack, ezért vegetatív úton is gyorsan terjedő, terhes gyom. December végéig a legkülönbözőbb gyomtársulásokban fedezhető fel, helyenként tömeges.

Az enyhe telek gyakorlatilag a folyamatos